

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра цивільно-правових дисциплін

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

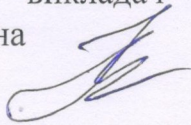
ЦИФРОВІ АКТИВИ ТА ЇХ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

підготовки бакалавра
спеціальності 081 Право
освітньо-професійної програми Право

Луцьк – 2022

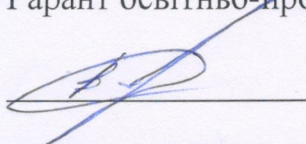
Силабус вибіркового освітнього компонента «Цифрові активи та їх правове регулювання» підготовки бакалавра, галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, за освітньо-професійною програмою Право

Розробник: старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін
Вознюк Наталія Іванівна

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

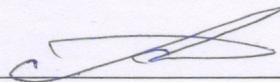

(Кравчук В.М.)

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

протокол № 1 від 9 вересня 2022 р.

Завідувач кафедри:

(Духневич А. В.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
денна (очна) форма навчання	Галузь знань: 08 Право Спеціальність: 081 Право Освітньо-професійна програма Право Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів: 150/5		Рік навчання: 2
		Семестр: 3
ІНДЗ: є		Лекції 10 год.
		Практичні: 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
заочна форма навчання	Галузь знань: 08 Право Спеціальність: 081 Право Освітньо-професійна програма Право Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів: 150/5		Рік навчання: 2
		Семестр: 4
ІНДЗ: є		Лекції 4 год.
		Практичні: 6 год.
		Самостійна робота 122 год.
		Консультації 18 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Вознюк Наталія Іванівна

Старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін

Контактна інформація: 0509337054; Voznjuk.Natalia@vnu.edu.ua

Особистий канал у месенджері Telegram: «Новини соцзахисту з Наталією Вознюк»
@SocialProtection_Natalia_Voznyuk

Електронний курс «Цифрові активи та їх правове регулювання» (MOODLE).

URL: <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=1527> (рекомендовано науково-методичною радою університету до використання у навчальному процесі. Протокол № 6 від 23.02.2022)

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація

Стрімкий розвиток технологій в Україні та світі зумовив виникнення нових об'єктів цивільних прав, що існують виключно в цифровій формі. Цифрові активи фактично перебувають в цивільному обігу і здійснюють суттєвий вплив на суспільно-економічні відносини в Україні та світі.

Освітній компонент «Цифрові активи та їх правове регулювання» являє собою систему взаємоузгоджених елементів навчального процесу, які зорієнтовані на ознайомлення здобувачів освіти з практичними аспектами використання технології блокчейн, її технологічними основами, а також на розуміння особливостей правового регулювання відносин, які виникають у зв'язку з оборотом віртуальних активів, засад державної політики у сфері обороту віртуальних активів в Україні та зарубіжних країнах. Набуті в процесі вивчення освітнього компонента компетентності можуть бути використані у професійній діяльності ІТ юристів (зокрема при юридичному супроводі блокчейн-проектів, bitcoin-проектів, створенні договорів у сфері ІТ тощо), а також працівниками ІТ сфери.

2. Пререквізити

Освітній компонент вивчається на основі знань, які були отримані здобувачами освіти при вивченні таких навчальних дисциплін: «Теорія права», «Інформаційні та комунікаційні технології в юридичній діяльності», «Цивільне право».

Постреквізити. Знання, навички і уміння, отримані під час вивчення тем освітнього компонента «Цифрові активи та їх правове регулювання», є основою для опанування нормативних та вибіркових освітніх компонентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти та на другому (магістерському) рівні вищої освіти.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета: формування знань про правовий статус цифрових активів, учасників ринку віртуальних активів; технологію блокчейн, її принципи функціонування та сфери застосування; підвищення рівня цифрової грамотності здобувачів освіти.

Завдання:

Сформуувати у здобувачів освіти уміння та навички:

- розуміти сутність інноваційних технологій та їх застосування в праві;
- здійснювати критичний та системний аналіз правових явищ і застосовувати набуті знання у професійній діяльності;
- розуміти сутність технології блокчейн (Blockchain) та сфери його використання у юридичній практиці;
- розуміти особливості правового регулювання відносин, пов'язаних з обігом віртуальних активів;
- оволодівати сучасними знаннями, поєднувати юридичні навички з технологічними процесами інших галузей знань;
- володіти навичками ефективного пошуку інформації у відкритих джерелах даних та аналізу отриманої інформації.

4. Результати навчання (Компетентності)

До кінця навчання здобувачі освіти оволодіють такими компетентностями

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
 ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
 ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

- СК 8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .
 СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
 СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
 СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Після вивчення освітнього компонента «Цифрові активи та їх правове регулювання» здобувачі освіти повинні продемонструвати такі результати навчання:

- РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
 РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.
 РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
 РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
 РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
 РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

5. Структура освітнього компонента

Денна форма навчання

Назви тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / бали
Тема 1. Цифрові активи: історія виникнення, базові поняття, загальні засади правового регулювання в Україні та світі.	15	2	2	10	1	ДС/Т 2
Тема 2. Технологічні основи блокчейну: загальні засади.	14	2	2	10	1	РМГ/ДБ 3
Тема 3-4. Одиниці обліку в блокчейні. Поняття токену та токенизації активів. Правові засади застосування блокчейну у різних сферах суспільного життя.	27		4	20	2	ДС/Р/Т 4
Тема 5-6. Правовий режим віртуальних активів в Україні.	28	2	4	20	2	РМГ/ДБ/Т 8
Тема 7. Правовий статус учасників ринку віртуальних активів в Україні	15	2	2	10	1	ДС/Р/Т 4
Тема 8-9. Державне регулювання обороту віртуальних активів в Україні.	27	2	4	20	2	ДС/Р/Т 8
Тема 10. Перспективи розвитку	24		2	20	1	РМГ/ДБ/Т

цифрових активів в Україні та світі в умовах глобалізації: правовий аспект. Правовий статус криптовалют в Україні та світі.						4
Контрольна робота						Т 45
ІНДЗ						ІНДЗ 20
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	100

Заочна форма навчання

Назви тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / бали
Тема 1. Цифрові активи: історія виникнення, базові поняття, загальні засади правового регулювання в Україні та світі.	30	2	2	20	6	ДС/Р/Т 10
Тема 2. Технологічні основи блокчейну: загальні засади. Блокчейн як система обліку.	59		2	51	6	РМГ/ДБ/Т 10
Тема 3. Законодавче регулювання віртуальних активів в Україні. Перспективи розвитку цифрових активів в Україні та світі в умовах глобалізації: правовий аспект	61	2	2	51	6	РМГ/ДБ/Т 10
Контрольна робота						Т 50
ІНДЗ						ІНДЗ 20
Всього годин / Балів	150	4	6	122	18	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ – індивідуальне завдання, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів освіти – основний вид засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота здобувачів освіти оцінюється під час поточного контролю, на підсумковому контролі.

Під час організації самостійної роботи викладач ставить перед здобувачами освіти цілі, пов’язані з необхідністю засвоєння навчального матеріалу, і пропонує їм самостійно досягнути цих цілей. Залежно від задуму викладач визначає час здійснення самостійної роботи, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності, пропонує конкретні завдання, проводить інструктаж щодо їх виконання, з’ясовує повноту, глибину та обсяг виконання завдань, здійснює допоміжні заходи з опосередкованого управління діяльністю здобувачів освіти і діагностики якості самостійної роботи (консультації, спостереження, співбесіди тощо).

Під час самостійної роботи здобувач освіти опрацьовує теоретичний матеріал, виконує індивідуальні завдання, проводить науково-дослідну роботу тощо. Самостійна робота може виконуватись здобувачами освіти з використанням ресурсів електронного курсу «Цифрові активи та їх правове регулювання» (Moodle). URL: <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=1527>

Форми самостійної роботи, у тому числі з використанням ресурсів електронного курсу:

- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання; виконання завдань;
- підготовка реферативної доповіді;
- пошук (підбір) джерел для підготовки презентацій за заданою тематикою.

Всі завдання та матеріали для самостійної роботи розміщено на електронному курсі «Цифрові активи та їх правове регулювання» (Moodle). URL: <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=1527>

Завдання

Самостійно опрацюйте питання та підготуйтеся до участі в обговоренні під час практичного заняття (за бажанням також можна підготувати реферат, презентацію тощо). Для підготовки використовуйте рекомендовану літературу та інтернет-джерела, які розміщені в цьому силабусі, в інструкціях до практичних занять на електронному курсі в Moodle, а також самостійно проведіть збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

Перелік питань, які потребують додаткового самостійного опрацювання

Тема 1. Цифрові активи: історія виникнення, базові поняття, загальні засади правового регулювання в Україні та світі (денна форма навчання- 10 годин; заочна форма навчання - 20 годин).

- Цифровізація: розвиток національного законодавства.
- Розвиток цифрової економіки в Україні.
- Цифрові активи та їх роль у розвитку світової економіки.
- Становлення та розвиток правового регулювання обігу цифрових активів в Україні та світі.

Тема 2. Технологічні основи блокчейну: загальні засади (денна форма навчання - 10 годин; заочна форма навчання - 20 годин).

- Поняття блокчейну та принципи його функціонування. Еволюція технології блокчейн
- Алгоритми консенсусу на блокчейні.
- Технологія розподіленого реєстру: поняття, принципи функціонування та потенційні напрями застосування.
- Правова природа смарт-контрактів та їх види. Смарт-контракти у договірних відносинах.
- Організація блоків в блокчейні.
- Класифікація блокчейнів.

Тема 3-4. Одиниці обліку в блокчейні. Поняття токену та токенизації активів. Правові засади застосування блокчейну у різних сферах суспільного життя (денна форма навчання - 20 годин; заочна форма навчання - 31 година).

- Блокчейн як система обліку.
- Токен блокчейну: поняття, види.
- Токенизація активів: поняття, перспективи та ризики.

- Сфери застосування технології блокчейн в епоху цифровізації: перспективи, переваги та ризики.
- Нормативно-правове регулювання використання технології блокчейн: світовий досвід.
- Використанні технології блокчейн у сфері управління майновими правами та нерухомість.
- Використанні технології блокчейн у сфері прав інтелектуальної власності.
- Використанні технології блокчейн для ідентифікації особистості.
- Використанні технології блокчейн для організації виборів.
- Використанні технології блокчейн для ведення різних державних реєстрів (відстеження права власності, облік соціальних виплат тощо).
- Використанні технології блокчейн у нотаріаті.
- Цифрове зберігання документів.
- Використанні технології блокчейн в аграрному секторі (організація ланцюжків постачань, виключення посередників, контроль якості тощо).
- Використанні технології блокчейн в освіті (верифікація документів про освіту, особливо в умовах дистанційного навчання)
- Використанні технології блокчейн у сфері охорони здоров'я (облік даних: виписки, обстеження, страхування тощо; захист даних від знищення)
- Використанні технології блокчейн в благодійній діяльності.
- Застосування блокчейн-технології у цифровій економіці.
- Законодавчі ініціативи щодо регулювання використання технології блокчейн в Україні.
- Законодавчі ініціативи щодо регулювання використання технології блокчейн: світовий досвід.

Тема 5-6. Правовий режим віртуальних активів в Україні (денна форма навчання - 20 годин; заочна форма навчання - 20 годин).

- Становлення та розвиток правового регулювання обігу віртуальних активів в Україні.
- Віртуальні активи: поняття та види відповідно до законодавства України.
- Правовий статус забезпечених віртуальних активів.
- Правовий статус незабезпечених віртуальних активів.
- Правовий статус фінансових віртуальних активів.
- Право власності на віртуальний актив.
- Правочини з віртуальними активами.
- Здійснення та захист прав на віртуальний актив.

Тема 7. Правовий статус учасників ринку віртуальних активів в Україні (денна форма навчання - 10 годин; заочна форма навчання - 10 годин).

- Ринок віртуальних активів в Україні: правові аспекти.
- Учасники ринку ВА: поняття, права та обов'язки.
- Правовий статус постачальників послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів.
- Правове регулювання видів діяльності постачальників послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів.

Тема 8-9. Державне регулювання обороту віртуальних активів в Україні (денна форма навчання - 20 годин; заочна форма навчання - 10 годин).

- Державне регулювання ринку віртуальних активів. Повноваження основних суб'єктів.
- Правове регулювання одержання дозволу на надання послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів.
- Відповідальність постачальників послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів.

Тема 10. Перспективи розвитку цифрових активів в Україні та світі в умовах глобалізації: правовий аспект. Правовий статус криптовалют в Україні та світі (денна форма навчання - 20 годин; заочна форма навчання - 11 годин).

- Правовий статус криптовалюти в Україні та її місце в системі об'єктів цивільних прав.
- Міжнародний досвід правового регулювання криптовалют.
- Правові питання використання цифрових активів в діяльності віртуальних підприємств.
- Захист прав споживачів у сфері віртуальних активів.
- Інтеграція віртуальних активів і банківського сектору: правові аспекти.
- Блокчейн-токенізація об'єктів інтелектуальної власності
- Токенізація нерухомості за допомогою технології блокчейн.
- Невзаємозамінні токени: поняття, особливості правового режиму.
- Спадкування цифрових активів: перспективи правового регулювання
- Міжнародне співробітництво у сфері обороту віртуальних активів.
- В Єдиному державному реєстрі судових рішень знайдіть вироки, рішення, постанови, ухвали судів щодо обігу криптовалют, віртуальних активів, використання блокчейн-платформ, використання криптогаманців. У звіті по цьому завданню має бути: номер справи, посилання на текст у ЄДРСР, стислий виклад суті спору або зміст питання, з якого виноситься ухвала. Проаналізуйте не менше 7 справ. Зробіть самостійні висновки щодо судової практики у цій сфері.
- Протестуйте систему пошуку судових рішень «Бабуся опендатабот» <https://court.opendatabot.ua/> для звіту зробіть скріншот екрану, де буде видно результати пошуку за вказаними у першому завданні параметрами.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Головною умовою успішного виконання завдань освітнього компонента та оволодіння визначеними компетентностями є систематична робота здобувачів освіти та відвідування ними аудиторних навчальних занять. При формуванні лекційного матеріалу і завдань до практичних занять, викладач створює умови для найбільш ефективного засвоєння здобувачем освіти знань в рамках пропонованого освітнього компонента.

Використання сучасних методів навчання під час вивчення освітнього компонента створює умови для формування у здобувачів освіти компетентностей, визначених освітньо-професійною програмою та цим силабусом.

Для забезпечення освітнього компонента викладач використовує сучасні освітні технології, зокрема хмарні сервіси та освітню платформу MOODLE, що робить можливим постійний доступ здобувача освіти до навчально-методичних матеріалів освітнього компонента та рекомендованих до опрацювання ресурсів. Інтерактивні посилання на рекомендовані джерела значно пришвидшують роботу з ними. Різні канали комунікації дозволяють здобувачу освіти отримати швидко та вичерпну консультацію як з питань організації навчального процесу, так і питань, що виникають при вивченні окремих тем освітнього компонента.

Основні платформи для комунікації викладача зі здобувачами освіти:

- 1) Moodle (новинний форум, система приватних повідомлень, коментарі до завдань);
- 2) група у Телеграм, яка створюється викладачем та працює протягом навчального семестру.

Індивідуальна консультація може бути надана здобувачу освіти в аудиторії (згідно розкладу консультацій), в телефонному режимі, у формі відповіді на письмовий запит, надісланий на електронну пошту або месенджер викладача.

Така організація навчального процесу створює умови для ефективного засвоєння навчального матеріалу освітнього компонента.

Використання персональних девайсів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (робота з нормативно-правовим актами, відкритими базами даних, інформаційно-аналітичними платформами тощо). Під час здійснення експрес-контролю засвоєння навчального матеріалу в межах поточного оцінювання, а також під час підсумкового контролю (залік) використання персональних девайсів заборонено.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

У разі, якщо здобувач освіти не впевнений чи дотримався він правил академічної доброчесності, він може проконсультуватись з викладачем.

Відповідно до ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту», основними видами порушень академічної доброчесності є: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання, вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза,

примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства. Роботи, у яких виявлено плагіат, так само як і однакові роботи різних здобувачів освіти, не оцінюються. Перекладання – заборонене. Цитування нормативно-правових актів, судової практики під час вирішення задач не вважається плагіатом за умови наявності посилання.

Політика щодо дедлайнів та перекладання

Поточний контроль засвоєння навчального матеріалу за темами освітнього компонента здійснюється під час проведення практичних занять згідно з розкладом.

Якщо здобувач освіти отримав бал за темою освітнього компонента менший за максимальний, він має право лише один раз повторно скласти поточний контроль за темою (усна відповідь та вирішення задач). Зараховується найвищий результат. Скласти повторно поточний контроль за темою можна на консультації у вільний від аудиторних занять час.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право на консультаціях, а також з використанням ресурсів електронного курсу в Moodle, відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється централізовано для всіх здобувачів освіти у визначений викладачем час. З графіком консультацій можна ознайомитись на кафедрі та на електронному курсі «Цифрові активи та їх правове регулювання» в Moodle. Кінцевий термін перекладання та ліквідації заборгованості обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Оцінювання знань здобувачів освіти

Оцінювання здійснюється відповідно до чинного Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (URL: <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента. Завдання із цих видів поточного контролю оцінюються, в діапазоні від 0 до 100 балів. Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60. Здобувач освіти може скласти пропущені з поважної причини теми та покращити свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на ці теми.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості — 100.

Для проведення контролю засвоєння матеріалу в тестовій формі, використовується платформа Moodle. Зокрема тестовий контроль передбачено по окремим темам практичних занять. Також у тестовій формі проводиться контрольна робота.

Поточна оцінка - це сума балів, які отримує здобувач за:

- поточну роботу з відповідних тем;
- експрес-контроль з відповідних тем (тести на електронному курсі в Moodle);
- ІНДЗ;
- підсумкову контрольну роботу.

За активність на заняттях здобувач освіти може отримати до 20 % максимального поточного бала.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з освітнього компонента на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних занять, самостійної роботи, виконання ІНДЗ, контрольних робіт.

Модульні контрольні роботи не плануються, не проводяться.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силябусом освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. Приклади тестових завдань та перелік питань для підготовки до заліку розміщено на електронному курсі «Цифрові активи та їх правове регулювання» в Moodle. URL: <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=1527>. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Повторне складання заліку з освітнього компоненту допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Залік проводиться у формі тестів на електронному курсі в Moodle, а в разі відсутності технічної можливості використання платформи Moodle - в усній формі.

Залік відбувається в період заліково-екзаменаційної сесії, передбаченої навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Перелік питань для підготовки до заліку

1. Розвиток цифрової економіки в Україні.
2. Цифрові активи: історія виникнення, базові поняття.
3. Цифрові активи та їх роль у розвитку світової економіки.
4. Становлення та розвиток правового регулювання обігу цифрових активів в Україні та світі.
5. Поняття блокчейну та принципи його функціонування. Еволюція технології блокчейн.
6. Криптографія в технології блокчейн.
7. Технологія розподіленого реєстру: поняття, принципи функціонування та потенційні напрями застосування.
8. Однорангова мережа як елемент технології блокчейн.
9. Правова природа смарт-контрактів та їх види. Смарт-контракти у договірних відносинах.
10. Структура та організація блоків у блокчейні.
11. Класифікація блокчейнів.
12. Публічні та приватні блокчейни та сфера їх застосування
13. Блокчейн як система обліку.

14. Одиниці обліку в блокчейні: поняття, види, основні ознаки.
15. Поняття та загальна характеристика токєну блокчейну. Види токєнів. Токєн як об'єкт правовідносин.
16. Токєнізація активів з використанням технології блокчейн: поняття, перспективи та ризику.
17. Сфери застосування технології блокчейн в епоху цифровізації: перспективи, переваги, ризику та правове регулювання.
18. Правові аспекти технології блокчейн: світовий досвід та законодавчі ініціативи в Україні
19. Становлення та розвиток правового регулювання обігу віртуальних активів в Україні.
20. Віртуальні активи: поняття та види відповідно до законодавства України. Віртуальні активи як об'єкти цивільних прав.
21. Правовий статус забезпечених віртуальних активів.
22. Правовий статус незабезпечених віртуальних активів.
23. Правовий статус фінансових віртуальних активів.
24. Створення віртуальних активів.
25. Введення віртуальних активів у цивільний оборот та виведення віртуальних активів із цивільного обороту.
26. Право власності на віртуальний актив. Розпорядження забезпеченими віртуальними активами.
27. Правочини з віртуальними активами.
28. Здійснення та захист прав на віртуальний актив.
29. Ринок віртуальних активів в Україні: правові аспекти.
30. Правовий статус учасників ринку віртуальних активів в Україні.
31. Правовий статус постачальників послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів.
32. Правове регулювання видів діяльності постачальників послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів (послуги із зберігання або адміністрування віртуальних активів чи ключів віртуальних активів; послуги з обміну віртуальних активів; послуги з переказу віртуальних активів; посередницькі послуги, пов'язані з віртуальними активами).
33. Загальні принципи державного регулювання обороту віртуальних активів.
34. Державне регулювання ринку віртуальних активів. Повноваження основних суб'єктів.
35. Правове регулювання одержання дозволу на надання послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів.
36. Контроль за виконанням законодавства про віртуальні активи.
37. Відповідальність постачальників послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів.
38. Перспективи розвитку цифрових активів в Україні та світі в умовах глобалізації: правовий аспект.
39. Правовий статус криптовалюти в Україні та її місце в системі об'єктів цивільних прав.
40. Міжнародний досвід правового регулювання криптовалют.
41. Правові питання використання цифрових активів в діяльності віртуальних підприємств.
42. Блокчейн-токєнізація об'єктів інтелектуальної власності.
43. Токєнізація нерухомості за допомогою технології блокчейн.
44. Невзаємозамінні токєни: поняття, особливості правового режиму.
45. Міжнародне співробітництво у сфері обороту віртуальних активів.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано

82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перекладання)

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти при здійсненні поточного контролю

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті.

Під час здійснення контролю за систематичністю та активністю роботи на практичних заняттях враховуються: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність під час їхнього обговорення; результати експрес-контролю.

Зокрема, під час оцінювання враховується:

усні відповіді: повнота та глибина розкриття питання; логіка викладення навчального матеріалу; критичний та системний аналіз правових явищ; культура мовлення та коректне застосування юридичної термінології; переконливість в судженнях здобувача освіти, вміння формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми, оцінювати недоліки і переваги аргументів, обґрунтовувати правові позиції; вміння застосовувати набуті знання у правових ситуаціях; здатність застосовувати правові принципи та доктрини, визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти; здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення;

письмові завдання: додатково до переліченого вище оцінюється акуратність в оформленні роботи; вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин та вміння оформити посилання на використані джерела відповідно до вимог державного стандарту.

Від 75 до 100 відсотків максимального бала, який передбачено для визначеного виду роботи, при здійсненні поточного контролю. Від 90 до 100 балів при здійсненні підсумкового контролю.

Здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом, знає основні нормативно-правові акти; вміє доводити проблему, посилаючись на нормативно-правові акти, наукові джерела, дані, отримані за допомогою доступних інформаційних технологій і баз даних; вирішує складні проблемні завдання; знає практику застосування законодавства, вільно володіє основними категоріями освітнього компонента; здатен пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів, застосовувати правові принципи та доктрини; виявляє активність в комунікативних ситуаціях; вільно самостійно, аргументовано викладає зміст навчального матеріалу, зокрема, в письмових відповідях, здійснює інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, не припускається логічних, граматичних та стилістичних помилок. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішив від 75 до 100 відсотків тестових завдань та від 90 до 100 відсотків тестових завдань на заліку.

Від 50 до 75 відсотків максимального бала, який передбачено для визначеного виду роботи, при здійсненні поточного контролю. Від 75 до 89 балів при здійсненні підсумкового контролю.

Здобувач освіти володіє матеріалом освітнього компонента, обґрунтовано його викладає, проте припускається окремих несуттєвих помилок; знає основні нормативно-правові акти; самостійно застосовує знання в стандартних правових ситуаціях; загалом демонструє здатність до критичного та системного аналізу правових явищ; допускає

несуттєві помилки коли пояснює природу та зміст основних правових явищ і процесів; загалом демонструє вміння проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел; проявляє достатню активність в комунікаційних ситуаціях. В письмовій роботі відтворено основний навчальний матеріал, сформульовано базові поняття, наявні аргументи для підтвердження думок, наявні поодинокі логічні та граматичні помилки. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішив від 50 до 75 відсотків тестових завдань та від 75 до 89 відсотків тестових завдань на заліку.

Від 25 до 50 відсотків максимального бала, який передбачено для визначеного виду роботи, при здійсненні поточного контролю. Від 67 до 74 балів при здійсненні підсумкового контролю.

Здобувач освіти загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, проте без критичного і системного аналізу; знає основні нормативно-правові акти; здатний виконувати завдання за зразком; допускає помилки коли пояснює природу та зміст основних правових явищ і процесів; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять теми; недостатньою мірою виявляє активність в комунікативних ситуаціях. В письмовій роботі недостатньо розкрито зміст теоретичних питань та практичних завдань, наявні логічні, граматичні та стилістичні помилки. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішив від 25 до 50 відсотків тестових завдань та від 67 до 74 відсотків тестових завдань на заліку.

Від 1 до 25 відсотків максимального бала, який передбачено для визначеного виду роботи, при здійсненні поточного контролю. Від 60 до 66 балів при здійсненні підсумкового контролю.

Здобувач освіти поверхнево ознайомлений з матеріалом, знає основні нормативно-правові акти, але не може їх правильно застосувати; не завжди демонструє вміння застосовувати набуті знання у стандартних правових ситуаціях; не здатний до критичного і системного аналізу документів; допускає суттєві помилки коли пояснює природу та зміст основних правових явищ і процесів. Усна відповідь елементарна та фрагментарна. В письмовій роботі теоретичні питання та практичні завдання викладено поверхнево, з порушенням логіки; наявна велика кількість граматичних та стилістичних помилок. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішив менше 25 відсотків тестових завдань та від 60 до 66 відсотків тестових завдань на заліку.

Не зараховуються бали під час здійснення поточного контролю та зараховується від 1 до 59 балів під час заліку.

Здобувачу освіти, який не дав відповіді на питання або вона містить хоча б один з таких недоліків: є неправильною; не розкриває сутності питання; в ній допущені грубі змістові помилки, які свідчать про відсутність знань щодо конкретного питання; безсистемність та поверхневність викладення матеріалу, невміння правильно сформулювати власну думку. В письмовій роботі матеріал викладено безсистемно, з істотним порушенням логіки; містить велику кількість граматичних та стилістичних помилок, виправлень. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішив менше 1 відсотка тестових завдань (не вирішив правильно жодного тестового завдання) та від 0 до 59 відсотків тестових завдань на заліку.

У разі проведення заліку у формі тестів оцінювання здійснюється відповідно до налаштувань ресурсу тест на платформі Moodle.

Зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті

Результати навчання, отримані у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути зараховані в межах поточного оцінювання (не більше 20 балів).

Види наукової та практичної активності здобувачів освіти	Кількість балів
---	------------------------

Публікація наукової статті в періодичному виданні наукових праць здобувачів освіти в межах тематики освітнього компонента	До 20
Виступ на Міжнародній, Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції з публікацією тез доповіді в межах тематики освітнього компонента	До 10
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента	До 20

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Законодавство

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 141.
2. Директива Європейського парламенту і Ради (ЄС) 2015/2366 від 25 листопада 2015 року про платіжні послуги на внутрішньому ринку, про внесення змін до Директив 2002/65/ЄС, 2009/110/ЄС та 2013/36/ЄС і Регламенту (ЄС) № 1093/2010 та про скасування Директиви 2007/64/ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_030-15#Text
3. Директива Європейського парламенту і Ради (ЄС) 2018/843 від 30 травня 2018 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_010-18#Text
4. Директива Європейського парламенту і Ради 2014/65/ЄС від 15 травня 2014 року про ринки фінансових інструментів та про внесення змін до Директиви 2002/92/ЄС та Директиви 2011/61/ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_041-14#Text
5. Директива Європейського парламенту та Ради (ЄС) 2015/849 від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму, про внесення змін до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 648/2012 та про скасування Директиви Європейського Парламенту і Ради 2005/60/ЄС та Директиви Комісії 2006/70/ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_037-15#Text
6. Директива Європейського парламенту та Ради (ЄС) 2018/843 від 30 травня 2018 року про внесення змін до Директиви (ЄС) 2015/849 про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму та про внесення змін до директив 2009/138/ЄС і 2013/36/ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_010-18#Text
7. Директива Європейського парламенту та Ради 2009/110/ЄС від 16 вересня 2009 року «Про започаткування та здійснення діяльності установами-емітентами електронних грошей і пруденційний нагляд за нею, про внесення змін до директив 2005/60/ЄС і 2006/48/ЄС та про скасування Директиви 2000/46/ЄС». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a18#Text
8. Про інформацію, що супроводжує грошові перекази: Регламент (ЄС) 2015/847. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/reglament-es-2015847.pdf>
9. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
10. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
11. Про авторське право і суміжні права: Закон України 23 грудня 1993 року № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#top>
12. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
13. Про валюту та валютні операції: Закон України від 21 червня 2018 року 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>

14. Про віртуальні активи: Закон України від 17 лютого 2022 року № 2074-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#n117>
15. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 6 вересня 2005 року № 2806-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>
16. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#top>
17. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
18. Про електронні документи та електронний документообіг: закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
19. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 6 грудня 2019 року № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
20. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: Закон України від 5 липня 1994 року № 80/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>
21. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 року № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
22. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
23. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
24. Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг: Закон України від 15 липня 2021 року № 1689-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20#Text>
25. Про платіжні послуги: Закон України від 30 червня 2021 року № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
26. Про публічні електронні реєстри: Закон України від 18 листопада 2021 року № 1907-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1907-20#top>
27. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
28. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 15 липня 2021 року № 1667-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>
29. Положення про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку: затв. Указом Президента України від 23 листопада 2011 року № 1063/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1063/2011#top>
30. Деякі питання електронної взаємодії електронних інформаційних ресурсів: постанова Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2016 р. № 606 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF#Text>
31. Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних: затв. постановою Кабінету міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF#Text>
32. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки: затв. розпор. Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>
33. Порядок державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1756 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF#Text>

Законопроекти та роз'яснення

1. Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами» №7150 від 13.03.2022. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39211>
2. Проект Закону «Про внесення змін та доповнень до Цивільного кодексу України, спрямованих на розширення кола об'єктів цивільних прав». № 6447 від 17.12.2021 URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73472
3. Проект Закону «Про токенизовані активи та криптоактиви» № 4328 від 05 листопада 2020 року. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70353
4. Щодо правомірності використання в Україні «віртуальної валюти / криптовалюти» Bitcoin: роз'яснення Національного Банку України від 10.11.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n043550014#Text>
5. Щодо кодування діяльності з «майнінгу» криптовалют відповідно до Класифікації видів економічної діяльності (КВЕД-2010): Лист Держстату від 05.10.2018 р. № 14.4-09/435-18. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/FN045984?utm_source=biz.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=bizpress01&ga=2.268287310.1374230911.1670154439-1948080188.1633022845

Література

1. Архірейська Н. Законодавче регулювання віртуальних активів в Україні. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/36335/2/FMZKPNES_2021_Arkhireiska_N-Legislative_regulation_122-124.pdf
2. Бацуца В. М До питання встановлення правової природи цифрових активів у сучасному цивільному праві. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2022 № 55 С. 32-35. URL: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc55/juspradenc55.pdf#page=32>
3. Блокчейн у держструктурах: які країни вже використовують технологію URL: <https://www.slovoidilo.ua/2018/04/17/infografika/suspilstvo/blokchejn-derzhstrukturax-yaki-krayiny-vzhe-vykorystovuyut-technolohiyu>
4. Варавка В. Проблеми правового регулювання смарт-контрактів. URL: <http://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/944>
5. Вознюк Н. І. Цифрові активи та їх правове регулювання : збірник тестів. Луцьк, 2022. 40 с.
6. Все про блокчейн, біткоїн та криптовалюти: освітній серіал у ДІІ. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/blockchain-bitcoin-cryptocurrency>
7. Головка С. Як віртуальні активи можуть матеріалізуватись у цивільному обігу *Закон і бізнес*. 2020. 11.07 - 17.07. URL: <https://zib.com.ua/ua/143449.html>
8. Грицай С. О. Поняттєвий ряд - віртуальні активи . *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2022. Вип. 70. С. 313-317. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2022_70_51
9. Грицай С. О. Правова сутність дефініції «віртуальні активи» у Законі України «Про віртуальні активи». *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 1. С. 244-248. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anpopr_2022_1_47
10. Довідник цифрових активів. URL: <https://exbase.io/uk/wiki>
11. Жмуркевич А. Є., Вакулін Р. С. Особливості застосування блокчейн-технології у цифровій економіці. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 6(2). С. 14-17. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2018_6\(2\)_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2018_6(2)_5)
12. Зінич Л. В. Перспективи використання технології блокчейн для захисту прав інтелектуальної власності в Україні. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2021. Вип. 55. С. 14-21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvchzu_2021_55_4

13. Ковтуненко К. В., Бут-Гусаїм О. Г. Використання блокчейн-технологій у договірних відносинах міжнародної торгівлі. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 6(1). С. 16-20. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2020_6\(1\)_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2020_6(1)_5)
14. Когут Ю.І. Технології блокчейн та криптовалюта: ризики та кібербезпека : практичний посібник. Київ : Консалтингова компанія «СІДКОН» ; ВД «Дакор», 2022. 316 с.
15. Костюк П. П. Використання технології блокчейн для забезпечення інформаційної безпеки. *Сучасний захист інформації*. 2020. № 3. С. 22-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/szi_2020_3_5
16. Кравченко О. В., Шаповал О. Б., Небаба Н. О., Ботвінов Р. Г. Блокчейн-технології: стан та перспективи розвитку в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 6(2). С. 267-272. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2021_6\(2\)_46](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2021_6(2)_46)
17. Кричевська Т. О. Технологія розподіленого реєстру: теоретико-інституційні засади, потенціал, фактичні досягнення та соціально-економічне значення. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/11_2018/86.pdf
18. Кудь А. А. Комплексна класифікація віртуальних активів. *International Journal of Education and Science*, Vol. 4, No. 3-4, 2021 <https://ijes.world/files/paper-files/2021-volume-4-no-3-64/ijes-2021-3-6.pdf>
19. Кудь А. А. Методика діагностики токена блокчейну на відповідність цифровому активу: методичний посібник. НДІ ХОГОКЗ. Харків: ХОГОКЗ, 2019. 52 с. URL: https://culturehealth.org/hogokz_knigi/Kn_produkc/Manual/Kud_manual_2.pdf
20. Кудь А. А. Обґрунтування поняття «цифровий актив»: економіко-правовий аспект. URL: https://www.virtualassettest.org/wp-content/uploads/2019/11/obosnovanie-ponyatiya-cifrovoj-aktiv-ehkonomiko-pravovoj-aspekt_ua.pdf
21. Кудь А. А. Феномен віртуальних активів: економіко-правовий аспект. *International Journal of Education and Science*, Vol. 3, No. 3, 2020. URL: https://culturehealth.org/ijes_archive/IJES.2020.3.3.pdf
22. Кудь А., Кучерявенко М., Смичок Є. Цифрові активи та їх економіко-правове регулювання у світлі розвитку технології блокчейн : монографія. Харків: Право, 2019. 384 с.
23. Кулик О. І. Правові засади впливу Європейського Союзу на ринок віртуальних активів. *Економіка та право*. 2021. № 1. С. 71-79. URL:
24. Кулик О. І. Удосконалення правового регулювання посередницької діяльності на ринку віртуальних активів. *ScienceRise. Juridical Science*. 2021. № 2. С. 58-64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/srjusc_2021_2_12
25. Кучковський В. В. Алгоритми консенсуса блокчейн систем. *Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки*. 2021. № 3. С. 30-33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_tekh_2021_3_7
26. Лапко О. О., Солосіч О. С. Технологія блокчейн: поняття, сфери застосування та вплив на підприємницький сектор. *Бізнес Інформ*. 2019. № 6. С. 77-82. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2019_6_11
27. Лекції на сайті Асоціації «Блокчейн України». URL: <https://bau.ai/>
28. Логойда В. М. Криптовалюти як об'єкт цивільних прав : дис. ... д-ра філософії : 081 Право. Ужгород, 2022. 282 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/45948>
29. Логойда В. М. Перспективи врегулювання правового статусу криптовалюти в Україні. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право*. 2021. Випуск 63. С. 152-157. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/232215>
30. Логойда В. М. Правовий статус криптовалюти в США. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2021. №2. С. 341346. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/36761>

31. Лугіна Н. А., Вартовнік А. М. Блокчейн в Україні: проблеми правового регулювання. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2020. № 8(2). С. 74-79. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2020_8\(2\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2020_8(2)_15)
32. Михальський О. О., Заніна Т. А., Копитько А. П., Мануленко О. В. Проблема захисту прав на об'єкти авторського права, виражені в цифровій формі. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2020. Вип. 21. С. 566-575. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trsek_2020_21_44
33. Нагнибіда В. І. Реалізація положень законодавства про віртуальні активи у світлі політики діджиталізації. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2021. № 5. С. 45-52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2021_5_7
34. Нагнибіда В. І., Іщук А. Ю. Правове регулювання цифрових активів у новітньому законодавстві країн світу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2021 № 51. С. 70-75. URL: <https://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc51/16.pdf>
35. Некіт К. Г. Віртуальні активи як різновид цифрових речей. *Часопис цивілістики*. 2022. № 45. С. 53-57. URL: <http://chascyvil.onua.edu.ua/index.php/chc/article/view/466/509>
36. Некіт К. Г. До питання про співвідношення категорій «інформація» та «криптовалюта» *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття»* (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права) : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 2. С. 594-596. URL: <https://hdl.handle.net/11300/20091>
37. Некіт К. Г. Криптовалюти та віртуальні активи: термінологічні розбіжності у підходах до правового регулювання та їх значення. *Проблеми цивільного права та процесу* : тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. 96-й річниці від дня народження О. А. Пушкіна (м. Харків, 21 травня 2021 р.). Харків : ХНУВС, 2021. С. 175–178.
38. Некіт К. Г. Напрями змін у правовому регулюванні обігу криптоактивів: аналіз зарубіжного досвіду. *Економіка і право*. 2022. № 1(64). С. 33–44.
39. Некіт К. Г. Особливості змісту та здійснення права віртуальної власності. *Часопис цивілістики*. 2019. № 32. С. 86-92. URL: <http://chascyvil.onua.edu.ua/index.php/chc/article/view/25/33>.
40. Некіт К. Г. Переваги та недоліки смарт-контрактів як підстав виникнення права власності. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право* : збірник наукових праць. 2020. № 3 (47). С. 101-105. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/47174/1/VPSP2020-3_101-105.pdf
41. Некіт К. Г. Розвиток правового регулювання обігу віртуальних активів (криптовалют) в Україні. *Часопис цивілістики*. 2022. № 44. С. 45–51. URL: <https://hdl.handle.net/11300/17865>
42. Некіт К. Г. Цифрові дані та інформація як об'єкти права власності. *Часопис цивілістики*. 2021. Вип. 42. С.38-43. URL: <https://cutt.ly/g1jsvix>
43. Нікітенко В. О. Біткоїн та блокчейн як нові інноваційно інформаційні технології та їх функції у сфері фінансових послуг. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2020. № 1. С. 117–122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vbumb_2020_1_21
44. Новицький В. Я., Фица М. В. Становлення та розвиток правового регулювання обігу віртуальних активів. *Інформація і право*. 2021. № 4 (39). С. 179-186. URL: <http://il.ippi.org.ua/article/view/249302>
45. Овчаренко А. С. правове регулювання віртуальних активів та криптовалют в Україні: сучасний стан і перспективи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 4. С. 200-202. URL: http://www.lsej.org.ua/4_2020/49.pdf

46. Огляд законодавства щодо регулювання віртуальних активів у сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму. Київ, 2022. 587 с. URL: <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/310/%D0%A0%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5/VirtualAssets.pdf>
47. Однорангові мережі (Peer-to-Peer). URL: <https://exbase.io/uk/wiki/odnorangovi-merezhi>
48. Пашков В. М. Блокчейн у системі охорони здоров'я: проблеми правового забезпечення. *Медичне право*. 2018. № 2. С. 32-40.
49. Пашорін В. Технології безпеки криптовалюти та блокчейн-мережі. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2019. № 3. С. 93–101. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2019_3_10
50. Пащенко К. Порівняльний аналіз фінансово-правової сутності електронних грошей та криптовалют. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 7. с. 97100. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip_2017_7_21
51. Пестовська З. С. Токенізація економіки України: мрія чи реальність. Академічний огляд. 2022. № 1. С. 24-34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ao_2022_1_4
52. Пилипенко О. І., Юрченко О. А. Цифрові фінансові активи: проблеми визнання, оцінки та нормативно-правового регулювання в бухгалтерському обліку. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2020. № 4. С. 38-44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhastat_2020_4_7
53. Погрібний Д. І. Тенденції правового забезпечення використання технології блокчейн та віртуальних активів. *Теорія і практика правознавства*. 2020. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tipp_2020_2_12
54. Потенціал технології блокчейн у корпоративному управлінні. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/FZ001928>
55. Регулювання криптовалют у різних країнах світу. URL: <https://nachasi.com/crypto/2019/12/26/regulyvanna-cyfrovyh-aktyviv/>
56. Рядінська В. О. Криптовалюта: сучасні підходи до визначення фінансово-правової природи. *Цифрові трансформації України 2020: виклики та реалії*: зб. наук. пр. НДІ ПЗІР НАПрН України № 1 за матеріалами круглого столу, 18 вересня 2020 р. Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2020. С. 152-157. URL: <https://openarchive.nure.ua/bitstream/document/13928/1/ndipzir25.pdf>
57. Савенко І. Смарт-контракт: що це таке і що варто знати. *Лоуер*. 2022. 28 липня. URL: <https://loyer.com.ua/uk/smart-kontrakt-shho-cho-vo-nyh-var-to-znaty/>
58. Скрипник В. Місце криптовалюти в системі об'єктів цивільних прав. *Підприємництво, господарства і право*. №8/2018. С. 38-43. URL: <http://www.pgjournal.kiev.ua/archive/2018/8/9.pdf>
59. Тарасенко Л. Л. Новітні цифрові об'єкти авторського права та їх комерціалізація. 2022. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49066/1/P331-336.docx>
60. Хакімова М. Т. Про співвідношення понять токен та криптовалюта і види токенів. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія : Юридичні науки. 2020. № 2. С. 54-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjju_2020_2_9
61. Хакімова М. Т. Про співвідношення понять токен та криптовалюта і види токенів. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія : Юридичні науки. 2020. № 2. С. 54-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjju_2020_2_9
62. Цифрова валюта у світі та в Україні: правове регулювання, судова практика, цифрові валюти, е-гривня, віртуальні активи криптовалюти. Київ : «Центр учбової літератури», 2022. 298 с.
63. Цифрова економіка : підручник / Т. І. Олешко, Н. В. Касьянова, С. Ф. Смерічевський та ін. К. : НАУ, 2022. 200 с.
64. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. Київ, Видавництво «Заповіт», 2020. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf
65. Як працює Біткойн? URL: <https://bitcoin.org/uk/how-it-works>

66. Як розумні контракти на основі Blockchain змінять наше життя. URL: <https://guland.com.ua/kryptovalyuta/blockchain/shcho-take-smart-kontrakt-v-blokcheyni.htm>
67. Bitcoin and Cryptocurrency Technologies Online Course. URL: <https://www.youtube.com/channel/UCNcSSleedtfyDuhBvOQzFzQ/videos>
68. Blockchain Knowledgebase (Blogs / Articles / Podcasts / Videos / Educational Content). Global Legal Blockchain Consortium. URL: <https://cutt.ly/ceRDjag>
69. Blockchain. What Is Blockchain Technology? How Does It Work? URL: <https://builtin.com/blockchain>
70. Blockchain&Cryptocurrency Regulation 2021 – USA. URL: <https://www.globallegalinsights.com/practiceareas/blockchainlawsandregulations/usa>
71. Demystifying cryptocurrency and digital assets. URL: <https://www.pwc.com/us/en/tech-effect/emerging-tech/understanding-cryptocurrency-digital-assets.html>
72. Digital Asset: What Is It & Why You Need It. URL: <https://www.e-zigurat.com/innovation-school/blog/digital-asset-explained/>
73. Hate Lawyers? Can't Afford One? Blockchain Smart Contracts Are Here to Help. URL: <https://cutt.ly/4eRDzTD>
74. Private, Public, and Consortium Blockchains - What's the Difference? <https://academy.binance.com/uk/articles/private-public-and-consortium-blockchains-whats-the-difference>
75. What is a blockchain? URL: <https://www.coinbase.com/learn/crypto-basics/what-is-a-blockchain>
76. What Is Blockchain Technology? The Ultimate Guide. URL: <https://academy.binance.com/en/articles/what-is-blockchain-technology-a-comprehensive-guide-for-beginners>
77. Zetsche D., Annunziata F., Arner D., Buckley R. The Markets in Crypto-Assets Regulation (MICA) and the EU Digital Finance Strategy. European Banking Institute Working Paper Series. 2020. № 77. 28 p. URL: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3725395>
https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3725395

ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ

- Гід з державних послуг. URL: <https://guide.djia.gov.ua/>
- Європейський портал відкритих даних. URL: <https://data.europa.eu/en>
- Єдині та Державні реєстри. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/uniform_and_registry
- Інформаційно-пошукова система «Законодавство України». Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
- Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Офіційний сайт. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>
- Національна онлайн-платформа для розвитку цифрової грамотності «Дія.Цифрова Освіта». URL: <https://osvita.djia.gov.ua/>
- Національний банк України. Офіційний сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>
- Портал відкритих даних. URL: <https://data.gov.ua/>